

18.35x24.75	31	12	עמוד	THE MARKER	03/11/2009	20111007-2
ליה מכללה פרופסור אוריאל רייכמן נשיא המרכז הבינתחומי - 84260						

מה למדתי

"אף פעם לא ידעתי לעבוד עם הידיים"

תצלום: גבריאל בהרליה

שלוחת במקומות אחרים בישראל אני אומר לא. אנחנו כאן, לא נגרל מעבר ל-8,000 תלמידים (כיום לומדים במרכז הבינתחומי 5,000 סטודנטים - טח"ס) אבל נשמח לעזור, לייצג ולסייע לכל מי שירצה להקים מרכזים אקדמיים דומים במקומות אחרים בישראל. העתיד נמצא במקומות מהסוג הזה. "בשאיני נתקל בחוקרים צעירים שלא רוצים לחזור לארץ אני מתקשה להבין את הנושא. את הרוקטורט עשיתי באוניברסיטת שיקגו, שם הציעו לי להישאר לחקור וללמד. זו היתה הצעה מחמיאה ונדירה מאוד. במקביל הציעו לאשתי הראשונה, שהיתה רופאה ואמריקאית במקור, להישאר בתפקיד בכיר. היא מיד אמרה כן ואני מיד אמרתי לא. היה לי ברור שמקומי כאן. כשאני מדבר איתם אני אומר ככה: נניח שאתה מצליח בתחומך והופך לפרופסור מכובד באוניברסיטה טובה. שם אתה אחד מעשרות רבות, אם לא יותר, של אנשי מקצוע מעולים. אתה תחקור וזה יהיה סיפור החיים שלך. לעומת זאת, אם תחזור לארץ תהיה חלק מאתגר אריד של תרומה להעצמת החברה הישראלית. לטעמי זו זכות גדולה לעשות חלוציות בתנאי לוקסוס. אנחנו מאוד

אוריאל רייכמן נולד לפני 67 שנים בתל אביב, שירת בצנחנים, למד משפטים באוניברסיטה העברית ובאוניברסיטת תל אביב והוא בעל דוקטורט מאוניברסיטת שיקגו. במשך השנים שימש כפרופסור חבר ואף כדיקן הפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב, וכן כמרצה אורח באוניברסיטאות בחו"ל. רייכמן היה ממקימי תנועת שינוי, ועמד בראש צוות שניסח את הצעת החוקה לישראל, שבקבוצתיה חוקק חוק הבחירה הישירה. ב-1990 ייסד רייכמן וניהל את המכללה ללימודי משפטים רמות משפט, ואחרי ארבע שנים הקים את המרכז הבינתחומי בהרצליה והוא משמש בנשיאו מאז. ב-2005 חזר לפוליטיקה והצטרף למפלגת קדימה, אחרי שהובטח לו תיק החינוך. כשהמשרה המיוחלת ניתנה למפלגת העבודה הוא ויתר על משרד אחר ואף על חברותו בכנסת והתפטר. היום הוא מקדיש את כל מרצו למרכז האקדמי שהקים.

לעשות כל מה שהוא רוצה בלי להיכנע למגבלות, בלי לחכות לגורמי שלטון שיעשו בשבילו - אבל לעשות את זה במסגרת אחריות ברורה לסביבה ומתוך רצון לפעול בתוכה. התפיסה הברורה שלי היא שמי שאין לו את ההבנה הזו - אינדיווידואלים משולב בסולידריות - חיינו דלים וחסדי משמעות. לאנשים ששואלים אם נקים

"אנשים לא יודעים איך להתייחס לביתחומי כי לא מסוגלים לעשות לו קטגוריזציה. מצד אחד אנחנו מעודדים אינדיווידואליזם ואליטיזם במובן הטוב של המלה - של הישגיות ויכולת - ומצד שני אתה מחויב להוכיח סולידריות חברתית. "אנחנו מחנכים לאורו של המוטו חירות ואחריות, שפירושו לתת לבוגר את הכלים

16.72x15.77	32	עמוד 12	THE MARKER	03/11/2009	20111067-8
ליה מחלקת הפרסום 0919091 אוריאל רייכמן נשיא המרכז הבינתחומי - 84260					

'במחנה' ושם עשיתי טעות גדולה. לכתבת המבחן ריאיינתי איש לח" כנושא פיצוץ שרונה. השנה היתה 1963 - תקופת בן גוריון ומפא"י - ואני מגיש כתבה שמבטחת ומפארת את הלח"י. התשובה היתה: הכישרון ניכר - אבל לא בבית ספרנו. שם למרתי כי התמימות היא בעוכרי.

"לא רציתי להיות מורה, וקרוב משפחה הציע לי ללמוד משפטים בי זה מקצוע". חשבתי שזה קשור בלימוד ספר חוקים בעל פה, לכן לא יכול להיות מסובך מדי, ותוך שבועיים שיניתי את דעתי. גיליתי מקצוע נפלא שנוגע בכל תחומי ההווה האנושית. המתרגל שלי במשך ארבע שנים היה אחד, אהרן ברק. מאוד נהניתי.

"הקמת מרכז אקדמי פרטי ופיתוחו דורשים אינסוף עבודה, ואכן חיי מורכבים מעבודה בעיקר. יחד עם אשתי, שהיא ארכיטקטית מוכשרת ועסוקה בעצמה, אנחנו הולכים לעתים להצגות, לסרטים או לאופרה, אבל יחסית יש לנו מעט זמן לדברים מהסוג הזה. גם מפגשים עם אנשים אחרי שעות העבודה הם פעמים רבות חלק ממנה. טלוויזיה? אני כמעט לא רואה. בוודאי לא 'כוכב נולד' או 'האח הגדול'. כדי להירגע אני יכול לקרוא בלש טוב. האחרון שקראתי היה 'נערה עם קעקוע דרקון', טראש מצויני.

"לא מעט אנשים השפיעו על חיי ותפסות עולמי. את אמנון רובינשטיין ואהרן ברק כבר הזכרתי, אבל ברשימה הזו נמצאים סטף ורטגיימר, כמונן שההורים שלי, וגם הרצל שדיבר על חינוך ואנושיות. "מעולם לא הייתי מישוה מוגדר שבננס לאיזושהי תבנית. אנשים מגדירים אותי בצורה אחת או אחרת, ואני לא חושב שהם קולעים. אם הייתי צריך להגדיר את עצמי הייתי אומר: מועלם. המורה".

טלי תרתי-סוכר

בא בקלות בחיי. בשביל כל דבר נדרש מאמץ. הדרך להגיע למקום הנכון עוברת דרך ניסוי וטעייה. את ההתמחות שלי עשיתי בכית המשפט העליון והתחלתי לעבוד כעורך דין במשרד רשף, שהיה משרד גדול ומכובד. עברתי שם שנתיים-שלוש ולמרות שהצלחתי חשתי ריקנות. לא היה שם עומק מספק ולא הרגשתי שאני מבטא עד הסוף את המוסר והערכים האישיים שלי. הבנתי שאני לא יכול להעביר חיים שלמים בעשיית עסקות בררר להרוויח קצת כסף, ולהילחם עבוד אנשים בין אם הם צודקים או לא.

"בעיקר חסרה לי תחושת השליחות. הדור שלי הרי גדל על ברכי ההגשמה הקולקטיבית - אתה לא מגשים את עצמך אם אתה לא מתנדב ותורם ועושה משהו למען הכלל. כשהבנתי כמה זה חשוב לי חתכתי את המשכורת ב-60% והלכתי להיות אסיסטנט באוניברסיטת תל אביב. השנה היתה 1969, ואמנון רובינשטיין שמונה לדיקן הביא עמו מהפכה: מעורבות חברתית עמוקה וקשר אמיתי עם הסטודנטים. ממוסד שהיה שלוחה של 'ירושלים' הוא הפך את הפקולטה בתל אביב למקום עם שמחת חיים ויצירה והתערות ובנייה. הוא הטמיע בי עקרונות שאני פועל לאורם עד היום.

"לקריירה האקדמית שלי אחראי ביטולן ספורטיבי אחד. בחצי גמר אליפות הכדורגל של בתי הספר באזור המרכז מישוה בעט כדור 25 מטר. ירדתי על הברכיים כדי לקלוט אותו והוא קפץ על הרסאף, עבר לי מעל הכתף ויגול! זה היה הספק הפרק הספורטיבי בחיי, ותחילת ההבנה שהקריירה האמיתית שלי נמצאת במקום אחר. במקביל, לאבא שלי היה מוסך, אבל אני אף פעם לא ידעתי לעבוד עם היריים. תמיד הברקתי בכיוון ההפוך. אבא שלי אמר, 'נו, אין ברירה, הוא לא מסוגל לעבוד - ילך ללמוד הילד'. "חלמתי להיות הכתב הצבאי של

עסקים בהחזרת מוחות מחו"ל. עשינו, אנחנו עושים ועוד נעשה. הדרך שלנו פשוטה: אנחנו נותנים אפשרות להמשיך בעבודה מרעית, וגם משכורת שאפשר לחיות איתה. ויש פה גם חוון: לסייע למדינת ישראל להפוך למה שאנחנו שואפים אליו - חברת מופת.

"כשהחלטתי לחזור מארה"ב, אשתי החליטה להישאר והיינו צריכים לחשוב על שתי בנותינו. הגדולה, שהיתה בת 12, רצתה לחזור לארץ מיד. הקטנה, שהיתה בת שלוש, היתה קטנה מכדי להחליט. כך נאלצנו לעשות את ההחלטה הקשה. הגדולה חזרה איתי והקטנה נשארה שם.

"גידלתי את בתי הבכורה כאב חד הרווי, בשאני מקפיד לשמור על שגרת ביקורים ושיחות עם בתי הקטנה שבארה"ב. זה לא היה פשוט. בגיל 28 הצלחתי לשכנע אותה לבוא הנה, והיא הגיעה ללמוד במחזור הראשון בבית הספר לתקשורת במרכז הבינתחומי. היום היא לומדת כאן שנה שלישית וכבר תישאר לחיות בארץ. רק בשביל זה היה שווה להקים את המקום הזה.

"אחד הדברים הנפלאים ביותר זה להיות יזם לתנועת הצעירים. זה קצת מוזר, כי כמו כל יזם אתה לוקח סיכונים גדולים מאוד ומאידך לא קוטף רווחים מוחשיים, אבל הסיפוק שביצירת ריסיפלינה חרשה או גישה שונה לא יסולא בפז. בגיל מסוים אדם צריך להסתכל על עצמו ולעשות באדג'טינג רציני על הזמן שלו, על החיים שלו, ולשאל איפה הוא נותן את התרומה האפקטיבית ביותר. לי כבר יש מספיק כדי לעזור לבנות שלי, אם יצטרכו, וגם לפיליפינית וקטר - אם זה יגיע. אני רוצה להמשיך ולתרום לקיומו של המקום שאני מאמין בכל לבי שיעשה מהפכה בהנהגה הישראלית.

"אנשים שואלים אותי אם דברים באים לי בקלות, ואני אומר ששוב דבר לא